

สรุปประเด็น ผู้ว่ากรรมการธนาคารแห่งประเทศไทยพบสื่อมวลชน (Meet the Press)
หัวข้อ Policy Normalization: ทำอย่างไรให้เศรษฐกิจฟื้นตัวได้ต่อเนื่อง ไม่สะดุด
วันศุกร์ที่ 22 กรกฎาคม 2565
ธนาคารแห่งประเทศไทย

ส่วนที่ 1: ตอนนี้เศรษฐกิจไทยอยู่ตรงไหน?

ในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา เศรษฐกิจไทยถูกกระทบรุนแรงและเป็นวงกว้างจากสถานการณ์โควิด 19 GDP ปี 63 หดตัว 6.2% และเกิดหลุมรายได้ขนาดใหญ่จากการจ้างงานที่ลดลง อีกทั้งการฟื้นตัวก็ยังช้ากว่าประเทศในภูมิภาค เพราะพึ่งพาภาคการท่องเที่ยวสูงถึง 12% ของ GDP ด้วยเศรษฐกิจที่ยังเปราะบางและมีความเสี่ยงสูง ภาครัฐและ ธปท. จึงต้องผสมผสานนโยบายการคลังและการเงินอย่างเต็มที่ เพื่อช่วยให้เศรษฐกิจทยอยฟื้นตัวได้และระบบสถาบันการเงิน (สง.) ยังทำงานได้ตามปกติ ซึ่งถือว่าทำได้ดี สะท้อนจากสินเชื่อระบบธนาคารพาณิชย์ (ธพ.) ไทยในปี 63-64 ยังโตได้ดีที่ 5-6% เทียบกับก่อนโควิดที่ 4-5%

มาวันนี้ เศรษฐกิจไทยฟื้นตัวชัดเจนขึ้น จากการบริโภคภาคเอกชนและภาคการท่องเที่ยว หลังภาครัฐผ่อนคลายนโยบายมาตรการต่าง ๆ และคาดว่า การฟื้นตัวจะเป็นไปอย่างต่อเนื่อง โดย GDP ปี 65 และ 66 คาดว่าจะอยู่ที่ 3.3% และ 4.2% ตามลำดับ ด้านตลาดแรงงานทยอยปรับดีขึ้น จำนวนผู้ว่างงานและผู้เสมือนว่างงานคาดว่าจะปรับลดลงมาที่ 2.4 ล้านคนในปี 66 ซึ่งใกล้เคียงกับก่อนโควิดที่ 2.3 ล้านคน ส่วนรายได้แรงงานนอกภาคเกษตรคาดว่าจะกลับมาเพิ่มขึ้น 12% ในปีนี้ จากที่เคยหดตัวถึง 18% ในปี 63 อย่างไรก็ตาม การฟื้นตัวในแต่ละภาคเศรษฐกิจยังไม่ทั่วถึง (K-shaped) กลุ่มธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการส่งออกฟื้นตัวได้ดีเกินกว่าช่วงก่อนโควิดไปแล้ว ขณะที่ภาคการท่องเที่ยวแม้ฟื้นตัวเร็วกว่าคาด แต่ยังคงต่ำกว่าระดับก่อนโควิดค่อนข้างมาก โดยในปีนี้ คาดว่าจำนวนนักท่องเที่ยวจะอยู่ที่ 6 ล้านคน หรือ 15% ของจำนวนก่อนโควิด

ด้านอัตราเงินเฟ้อมีแนวโน้มปรับสูงขึ้นจากปัจจัยด้านอุปทานด้วยราคาน้ำมันที่ปรับสูงขึ้นจากสงครามรัสเซีย-ยูเครนเป็นหลัก โดยเห็นการส่งผ่านต้นทุนในประเทศมากขึ้นและมีภาระกระจายไปยังสินค้าหลายหมวด รวมถึงหมวดในกลุ่มเงินเฟ้อพื้นฐาน อาทิ ราคาอาหารสดและก๊าซหุงต้มที่ส่งผ่านไปราคาอาหารสำเร็จรูป ต้นทุนเคมีภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์และค่าขนส่งที่ส่งผ่านไปราคาสินค้าหมวดของใช้ส่วนตัว โดยคาดว่าอัตราเงินเฟ้อทั่วไปในปี 65 และ 66 จะอยู่ที่ 6.2% และ 2.5% ตามลำดับ มองไปข้างหน้า อัตราเงินเฟ้อยังมีความเสี่ยงด้านสูง จากการที่ต้นทุนหลายด้านปรับสูงขึ้นพร้อมกัน รวมทั้งผลการปรับขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำ ทำให้การส่งผ่านอาจมากและเร็วกว่าคาด และอาจมีแรงกดดันด้านอุปสงค์ที่เร่งขึ้นตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจในระยะต่อไป

บริบทเศรษฐกิจที่เปลี่ยนไปมากเมื่อเทียบกับช่วงวิกฤตโควิด ทำให้การดำเนินนโยบายการเงินและมาตรการทางการเงินต้องปรับให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจการเงินและสมดุลความเสี่ยงใหม่ที่ให้น้ำหนักกับเงินเฟ้อมากขึ้น

ส่วนที่ 2: เราอยากเห็นอะไรในบริบทเศรษฐกิจเช่นนี้?

เป้าหมายสำคัญของการดำเนินนโยบายในช่วงนี้ คือ ทำให้เศรษฐกิจไทยฟื้นตัวต่อเนื่อง ไม่สะดุด และเพื่อที่จะบรรลุเป้าหมายดังกล่าว สิ่งที่เราอยากเห็นมี 2 ส่วนหลัก คือ

1. เงินเฟ้ออยู่ในระดับต่ำและไม่ผันผวน หรือมีเสถียรภาพด้านราคา เพราะเงินเฟ้อที่สูงจะส่งผลกระทบต่อความยุติกันดีของประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบางอย่างผู้มีรายได้น้อย เพราะรายได้หลักของคนกลุ่มนี้มักมาจากเงินเดือนหรือค่าจ้าง

เพียงแหล่งเดียว และเงินออมส่วนใหญ่เป็นเงินฝากที่มักถูกเงินเฟ้อกัดกร่อนได้มาก นอกจากนี้ ผู้มีรายได้น้อยมีส่วนการใช้จ่าย ในหมวดอาหารและพลังงานกว่า 55% เทียบกับคนรายได้สูงที่ 42% ซึ่งตั้งแต่ต้นปี เงินเฟ้อหมวดอาหารและเครื่องดื่ม อยู่ที่ 4.8% และหมวดพลังงานอยู่ที่ 29.8% นอกจากนี้ หากเงินเฟ้อสูงต่อเนื่องนาน จะทำให้คนคิดว่าเงินเฟ้อจะสูงต่อไปเรื่อย ๆ และยากที่จะปรับลดลง ผู้ประกอบการจึงอาจปรับขึ้นราคาสินค้า และลูกจ้างอาจขอขึ้นค่าจ้างต่อเนื่อง ซึ่งจะยิ่งทำให้เงินเฟ้อเพิ่มเร็วขึ้น (เครื่องยนต์เงินเฟ้อติด)

2. ระบบการเงินและระบบ สง. ทำงานได้ตามปกติ ไม่สะดุด เพราะเศรษฐกิจไทยยังพึ่งพาภาคธนาคารเป็นหลัก โดยกว่า 90% ของธุรกิจและครัวเรือนไทยพึ่งพาสินเชื่อจากธนาคารและ non-banks รวมถึง สง. ยังต้องทำหน้าที่เป็นกลไกส่งผ่าน การช่วยเหลือไปยังลูกหนี้เปราะบางและสนับสนุนการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ ซึ่งปัจจุบันสินเชื่อระบบ ธพ. ของไทยยังโตได้ดี ณ พ.ค. 65 โต 6.4% และสูงกว่าบางประเทศในภูมิภาค เช่น สิงคโปร์ (3.2%) และมาเลเซีย (5.1%)¹

การที่ระบบ ธพ. จะไม่สะดุด ต้องเห็น (1) ธพ. มีฐานะแข็งแกร่ง NPL ต้องไม่เร่งขึ้นเร็วจนทำให้ระบบ ธพ. บริหารจัดการไม่ได้ ซึ่งปัจจุบันสัดส่วนสินเชื่อต่อคุณภาพของระบบ ธพ. (NPL ratio) ยังต่ำต่อเนื่อง ณ พ.ค. 65 อยู่ที่ 2.96% ลดลงจากช่วงก่อนโควิด ณ Q1/63 ที่ 3.04% ส่วนอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (BIS ratio) อยู่ที่ 20% อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องเพื่อรองรับ กระแสเงินสดที่อาจไหลออกในภาวะวิกฤต (LCR) อยู่ที่ 190% และอัตราส่วนเงินสำรองที่มีต่อสินเชื่อต่อคุณภาพ (NPL coverage ratio) อยู่ที่ 166% (2) ลูกหนี้รอดไปได้มากที่สุด โดยมาตรการตรงจุดและตอบโจทย์ ใช้ทรัพยากรพอเหมาะ เพราะจะช่วยให้ ธพ. รอดไปด้วย และ (3) การทำงานของระบบ สง. ไม่ทิ้งผลข้างเคียงให้กับระบบการเงินโดยรวม ซึ่งเมื่อเศรษฐกิจเริ่มฟื้นตัว การคงมาตรการการเงินที่ส่งผลเป็นวงกว้าง (broad-based) ไว้นานเกินไป อาจบิดเบือนกลไกการทำงานและลดทอน ประสิทธิภาพของระบบ สง. ในระยะยาวได้ เช่น การคงมาตรการลดอัตราเงินนำส่งเข้ากองทุน FIDF ออกไปอีก อาจทำให้ สง. บริหารความเสี่ยงไม่เหมาะสม อีกทั้งยังกระทบภาระทางการคลัง ขณะที่การจำกัดการจ่ายปันผลของ ธพ. เป็นเวลานาน อาจกระทบความเชื่อมั่นของนักลงทุน นักวิเคราะห์ และสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือ อีกทั้งต่างประเทศได้ทยอยยกเลิก มาตรการนี้แล้ว

ส่วนที่ 3: เราจะทำอย่างไรให้บรรลุเป้าหมาย?

ภายใต้ภาวะที่เศรษฐกิจเริ่มฟื้นตัวชัดเจน นโยบายหรือมาตรการทางการเงินแบบวงกว้างจึงมีความจำเป็นลดลง และสามารถ ทยอยปรับกลับสู่ปกติได้ ดังนี้

1. **นโยบายการเงิน** แม้เงินเฟ้อที่สูงจะมาจากปัจจัยด้านอุปทาน ซึ่งนโยบายดอกเบี้ยไม่สามารถจัดการได้โดยตรง แต่การขึ้นดอกเบี้ย จะช่วยสร้างความมั่นใจกับประชาชนว่านโยบายการเงินจะดูแลเงินเฟ้อไม่ให้สูงขึ้นไปในระยะเวลาข้างหน้า ในทางกลับกัน หากเงินเฟ้อปรับสูงขึ้นอีก แต่เรายังไม่ปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ย จะทำให้ต้นทุนการกู้ยืมที่แท้จริงลดลงไปอีก กลายเป็นเรา เหยียบคันเร่งให้เศรษฐกิจ และนโยบายการเงินยิ่งผ่อนคลายนมากขึ้น ปัจจุบัน อัตราดอกเบี้ยนโยบายที่แท้จริงยังติดลบ ที่ 5.70%² และธุรกิจมีต้นทุนการกู้ยืมที่แท้จริงผ่านการออกตราสารหนี้ติดลบที่ 4.3% ต่ำกว่าสิ้นปีก่อนมากที่ 0.2%³

¹ ฟิลิปปินส์ 8.1% และอินโดนีเซีย 9.1%

² อัตราดอกเบี้ยนโยบาย หักด้วยประมาณการเงินเฟ้อทั่วไปปี 65

³ อัตราผลตอบแทนของหุ้นกู้เอกชนระยะ 1 ปี (rating A) หักด้วยประมาณการเงินเฟ้อทั่วไปปี 65

การขึ้นดอกเบี้ยที่ไม่ทำให้เศรษฐกิจสะดุด ควรทำแต่เนิ่น ๆ เมื่อเห็นสัญญาณ เพราะการส่งผ่านนโยบายการเงินต้องใช้เวลา หากช้าเกินไป อาจทำให้เครื่องยนต์เงินเฟ้อติด และต้องเร่งขึ้นดอกเบี้ยแรงขึ้นเพื่อดูแลภายหลัง ซึ่งจะเป็นผลเสียต่อเศรษฐกิจ และประชาชนมากขึ้น ทั้งนี้ ปัจจุบันที่เศรษฐกิจอยู่ในช่วงแรกของการฟื้นตัว แรงส่งที่จะทำให้เครื่องยนต์เงินเฟ้อติดยังมีไม่มาก อีกทั้งเงินเพื่อคาดการณ์ระยะปานกลางยังอยู่ในกรอบเป้าหมาย ดังนั้น การปรับขึ้นดอกเบี้ยของไทยจึงยังไม่เข้าไป นอกจากนี้ การปรับขึ้นดอกเบี้ยควรทำแบบค่อยเป็นค่อยไปเพื่อทยอยลดต้นทุน แต่ยังไม่ต้องเหยียบเบรกหรือเร่งขึ้นดอกเบี้ย เพราะจะทำให้ต้นทุนทางการเงินสูงเร็วไป จนประชาชนและภาคธุรกิจปรับตัวไม่ทัน และทำให้การฟื้นตัวของเศรษฐกิจสะดุด ซึ่งเป็นสิ่งที่เราไม่ต้องการที่สุด

ทั้งนี้ การปรับขึ้นดอกเบี้ยนโยบายของไทยไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับต่างประเทศ เพราะบริบทเศรษฐกิจการเงินช่วงนี้ ต่างกัน เช่น เศรษฐกิจสหรัฐฯ ฟื้นตัวกลับมาดีกว่าช่วงก่อนโควิดแล้วตั้งแต่ครั้งแรกของปี 64 และเงินเฟ้อสูงขึ้นมากจากอุปสงค์ในประเทศที่ขยายตัวดี จึงต้องเร่งขึ้นดอกเบี้ยเพื่อดูแลให้เศรษฐกิจไม่ร้อนแรงและเกิด soft landing ขณะที่ไทยเพิ่งเริ่มฟื้นตัว การขึ้นดอกเบี้ยจึงต้องทำแบบค่อยเป็นค่อยไป เพื่อให้เป็น smooth take-off

2. **มาตรการทางการเงินที่ส่งผลเป็นวงกว้าง ต้องทยอยปรับเข้าสู่ภาวะปกติ** ปัจจุบัน ฐานะ สง. ยังแข็งแกร่ง โดยมีเงินกองทุน สภาพคล่อง และเงินสำรองที่สูงเพียงพอในการรองรับความเสี่ยงในระยะข้างหน้า ขณะที่หากทำมาตรการที่เป็นวงกว้างนานเกินไป จะส่งผลข้างเคียงต่อระบบการเงินในระยะยาวได้ ดังนั้น จึงควรปรับมาตรการให้กลับมาสู่ระดับปกติมากขึ้น ได้แก่ (1) ยกเลิกการจำกัดอัตราจ่ายเงินปันผล โดยยังให้ สง. ยึดหลักความระมัดระวัง โดยพิจารณาอัตราจ่ายเงินปันผลให้สอดคล้องกับฐานะผลการดำเนินงานและความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในระยะข้างหน้า และ (2) ปรับอัตราเงินนำส่งเข้ากองทุน FIDF กลับมาที่ 0.46% ต่อปี ให้มีผลตั้งแต่ปี 66

การปรับมาตรการสู่ภาวะปกติมีผลข้างเคียง แต่ชั่งน้ำหนักแล้วคุ้ม โดยผู้ฝากเงินจะได้รับผลตอบแทนที่สูงขึ้น ขณะที่กลุ่มลูกหนี้บางประเภทที่ได้รับดอกเบี้ยลอยตัว (float) แม้จะต้องจ่ายดอกเบี้ยสูงขึ้น แต่ผลของดอกเบี้ยที่เพิ่มขึ้นต่อค่าใช้จ่ายของครัวเรือนจะน้อยกว่าผลของเงินเฟ้อที่จะลดทอนกำลังซื้อของประชาชน โดยการประเมินของ ธปท. พบว่าดอกเบี้ยเงินกู้เพิ่มขึ้น 1% จะทำให้ภาระดอกเบี้ยของครัวเรือนที่มีหนี้โดยเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 0.5% เทียบกับค่าใช้จ่ายครัวเรือนที่เพิ่มขึ้นจากเงินเฟ้อที่ 3.6% ซึ่งมากกว่าผลของการขึ้นดอกเบี้ยกว่า 7 เท่า

นอกจากนี้ กรณีลูกหนี้เก่า หากเป็นสินเชื่อรายย่อย ประมาณ 60% ได้รับดอกเบี้ยคงที่ (fixed) อยู่แล้ว เช่น สินเชื่อเช่าซื้อ บัตรเครดิต ส่วนบุคคล ขณะที่สินเชื่อบ้าน แม้อดอกเบี้ยส่วนใหญ่เป็น float แต่จะกำหนดค่างวดไว้ก่อนแล้ว โดย สง. จะเผื่อดอกเบี้ยที่อาจปรับเพิ่มขึ้นไว้ในค่างวด ซึ่งกลุ่มนี้จะไม่ได้รับผลกระทบ ขณะที่ลูกหนี้ธุรกิจเกือบทั้งหมดจะเป็นดอกเบี้ยลอยตัวตาม M-rate กรณีลูกหนี้ใหม่ ได้รับผลกระทบบ้างจากดอกเบี้ยที่สูงขึ้น ดังนั้น ลูกหนี้ควรประเมินรายได้และรายจ่ายก่อนก่อหนี้ใหม่ ทั้งนี้ การทยอยปรับขึ้นดอกเบี้ยแบบค่อยเป็นค่อยไป เพื่อดูแลเงินเฟ้อที่สูง จึงยังคุ้มค่าง่า

อย่างไรก็ดี ยังมีลูกหนี้กลุ่มเปราะบางจากรายได้ที่ยังไม่กลับมาเต็มที่ เช่น ลูกหนี้รายย่อยที่มีสินเชื่อไม่มีหลักประกัน และภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้องการท่องเที่ยว ธปท. จึงยังต้องดำเนินมาตรการเฉพาะจุดเพื่อช่วยเหลือลูกหนี้อย่างต่อเนื่อง ดังนี้

1. **ผลักดันมาตรการเฉพาะจุดที่ยังมีผลอยู่** ทั้งการแก้หนี้เดิมผ่านมาตรการหลัก คือ มาตรการแก้หนี้ระยะยาว 3 ก.ย. ซึ่งยังมีผลใช้ได้จนถึงสิ้นปี 66 และโครงการพักทรัพย์ พักหนี้ ที่มีผลถึงสิ้นเดือน เม.ย. 66 การเติมเงินใหม่อย่างมาตรการสินเชื่อฟื้นฟูที่ยังมีผลถึงสิ้นเดือน เม.ย. 66 ตลอดจนช่องทางเสริมให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ที่มีปัญหาการชำระหนี้ เช่น คลินิกแก้หนี้

โครงการใกล้เคียงนี้ โครงการหมอนี่เพื่อประชาชน ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่า มาตรการส่วนใหญ่มีผลบังคับใช้ “อย่างน้อย” ถึงปี 66 สอดคล้องกับแนวโน้มเศรษฐกิจที่คาดว่าจะฟื้นตัวชัดเจนขึ้น โดย ธพท. พร้อมปรับเปลี่ยนมาตรการให้ยืดหยุ่น ตามสถานการณ์ และบริบทของลูกหนี้

มาตรการ	ความคืบหน้าการช่วยเหลือ
1. การแก้หนี้เดิม	
1.1 มาตรการแก้หนี้ระยะยาว 3 ก.ย.	ลูกหนี้ที่อยู่ภายใต้มาตรการปรับโครงสร้างหนี้ทั้งหมด (รวมมาตรการแก้หนี้ระยะยาว) จำนวน 3.9 ล้านบัญชี ยอดหนี้ 2.8 ล้านล้านบาท (รวม ธพ. และสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ⁴) (ข้อมูล ณ เม.ย. 65)
1.2 พักทรัพย์ พักหนี้	ลูกหนี้ 360 ราย ยอดหนี้ 49,603 ล้านบาท โดยกว่า 58% ของจำนวนรายเป็นธุรกิจที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว (ข้อมูล ณ 11 ก.ค. 65)
2. การเติมเงินใหม่/เพิ่มสภาพคล่อง	
2.1 สินเชื่อฟื้นฟู	อนุมัติสินเชื่อฟื้นฟู 182,194 ล้านบาท ครอบคลุมลูกหนี้กว่า 54,000 ราย คิดเป็นกว่า 70% ของวงเงิน 2.5 แสนล้านบาท (ข้อมูล ณ 11 ก.ค. 65)
3. ช่องทางเสริมในการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ที่มีปัญหาการชำระหนี้	
3.1 คลินิกแก้หนี้	ลูกหนี้ที่เข้าโครงการและได้รับความช่วยเหลือสะสม 84,698 บัญชี อัตราการแก้หนี้สำเร็จ 88% (ข้อมูล ณ มิ.ย. 65)
3.2 มหกรรมใกล้เคียงหนี้	ลูกหนี้เข้ามหกรรมใกล้เคียงหนี้บัตรเครดิต สินเชื่อส่วนบุคคลและเช่าซื้อ 216,351 บัญชี อัตราการแก้หนี้สำเร็จ 75% (ข้อมูล ณ พ.ค. 65)
3.3 โครงการหมอนี่เพื่อประชาชน	-

2. **เพิ่มมาตรการดูแลลูกหนี้รายย่อยกลุ่มเปราะบาง** โดยเฉพาะลูกหนี้ในกลุ่มสินเชื่อไม่มีหลักประกัน ซึ่งได้รับผลกระทบจากรายได้ที่ยังกลับมาไม่เต็มที่ และค่าครองชีพที่สูงขึ้น โดยเพิ่มมาตรการให้ตรงกับปัญหาของลูกหนี้แต่ละกลุ่ม สำหรับกลุ่มที่ยังไม่เป็นที่เสีย ให้คงการลดอัตราการผ่อนชำระหนี้บัตรเครดิตขั้นต่ำที่ 5% ถึงปี 66 และคงการขยายระยะเวลาชำระหนี้ของสินเชื่อส่วนบุคคลดิจิทัลที่ 12 เดือนออกไปอีก 1 ปี ถึงปี 66 ส่วนกลุ่มที่เป็นหนี้เสีย จะปรับปรุงโปรแกรมการจ่ายหนี้ของคลินิกแก้หนี้ โดยเพิ่มทางเลือกการผ่อนชำระเพื่อให้ลูกหนี้ที่ยังมีกำลังชำระสามารถจบหนี้ได้เร็วขึ้น ซึ่งลูกหนี้ที่เลือกแผนการชำระหนี้ที่มีระยะเวลายาวขึ้น จะได้รับดอกเบี้ยที่ผ่อนปรนขึ้น รวมทั้งจะมีการจัดงานมหกรรมใกล้เคียงหนี้สำหรับบัตรเครดิต สินเชื่อส่วนบุคคล สินเชื่อเช่าซื้อ จำนำทะเบียน นาโนไฟแนนซ์ ในไตรมาส 3 ของปีนี้ เพื่อเป็นช่องทางเสริมให้ลูกหนี้กลุ่มเปราะบางสามารถขอรับความช่วยเหลือได้

โดยรวม การปรับนโยบายและมาตรการทางการเงินของ ธพท. ในระยะต่อไป จะยังเน้นการมองภาพเศรษฐกิจการเงินที่เชื่อมโยงอย่างรอบด้าน และมีความยืดหยุ่นตามสถานการณ์ เพื่อให้การทยอยปรับนโยบายที่เข้าสู่ภาวะปกติในช่วงที่เศรษฐกิจเริ่มฟื้นตัวและยังไม่ทั่วถึง ได้ผลตามที่ต้องการ คือ เศรษฐกิจฟื้นตัวต่อเนื่อง ไม่สะดุด และมีผลกระทบข้างเคียงที่ไม่พึงประสงค์น้อยที่สุด

⁴ ลูกหนี้ที่อยู่ภายใต้มาตรการช่วยเหลือเฉพาะ ธพ. จำนวน 1.6 ล้านบัญชี ยอดหนี้ 1.9 ล้านล้านบาท